

ODOBRITEV OBRATOV

I. poglavje

1. SPLOŠNO

VURS odobri obrat za trgovanje na ozemlju EU in dodeli številko odobritve pod naslednjimi pogoji:

- a) obrat mora izpolnjevati pogoje glede svojih kapacitet in delovnih postopkov, ki so določeni v II. poglavju te priloge;
- b) obrat mora imeti in izvajati program za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni, ki ga VURS predpiše v skladu s III. poglavjem te priloge;
- c) obrat mora biti pod nadzorom VURS po programu sistematičnih preiskav zdravstvenega stanja perutnine, valilnih jajc in enodnevnih piščancev. Taka sistematika mora zajemati predvsem:
 - vsaj en inšpekcijski pregled uradnega veterinarja letno, ki se dopolnjuje s pregledi izvajanja veterinarsko sanitarnega reda in delovnih procesov v obratu, predpisanimi v II. poglavju te priloge;
 - vodenje predpisanih evidenc podatkov v obratu, ki VURS omogočajo neprekinjeno spremljanje in nadzor zdravstvenega statusa v obratu;
- d) v obratu je dovoljeno vzrejati le perutnino.

II. poglavje

1. OBJEKTI IN DELOVNI PROCES

A) Seleksijski, reprodukcijski in rejni centri

1. Objekti:

- a) izbira lokacije in razpored objektov morajo biti razvidni iz projektne dokumentacije in združljivi z vrsto vzreje in proizvodnje perutnine. Zagotoviti je treba, da se prepreči vnos kužne bolezni. Če pride do izbruha bolezni, mora imeti obrat veterinarsko-sanitarni red, ki določa obvladovanje in nadziranje bolezni. Če obrat redi več vrst perutnine, morajo biti objekti v njem med seboj fizično ločeni;
- b) objekti morajo imeti ustrezne higienske pogoje in omogočati spremljanje in nadziranje zdravstvenega stanja živali;
- c) oprema mora biti združljiva z vrsto proizvodnje in mora omogočati učinkovito čiščenje in razkuževanje prostorov in prometnih sredstev za prevoz perutnine ter za razkuževanje valilnih jajc. Oprema in sredstva za čiščenje ter razkuževanje morajo biti hranjeni v posebnem prostoru.

2. Reja perutnine:

- a) način reje mora biti prilagojen tako, da upošteva predpise o zaščiti živali in da se izmenjujejo vse partije perutnine naenkrat («vsi notri, vsi ven»). Pred ponovno naselitvijo nove izmene perutnine se mora predhodno izvršiti odstranitev gnoja in nastilja, temeljito mehanično čiščenje in razkužba objektov in opreme;

- b) centri za selekcijo, reprodukcijo in rejo lahko redijo samo perutnino, ki:
 - izvira iz samega centra;
 - izvira iz drugega selekcijskega, reprodukcijskega ali rejnega centra na teritoriju EU, ki je vpisan na seznam EU;
 - je uvožena iz tretjih držav, ki izpolnjujejo pogoje iz tega pravilnika;
- c) veterinarsko-sanitarni red mora določiti pooblaščen veterinar v obratu. Dodatne zahteve določi vodstvo obrata (npr. da osebje na delovnem mestu nosi ustrezno obleko in da se morajo obiskovalci obrata preobleči v zaščitna oblačila);
- d) objekti, boksi in oprema morajo biti ustrezno in funkcionalno vzdrževani;
- e) jajca je potrebno pobirati večkrat dnevno in jih očistiti ter razkužiti v najkrajšem možnem času;
- f) rejec mora pooblaščenega veterinarja sproti obveščati o vseh spremembah v procesu proizvodnje in o znakih, ki kažejo sum na prisotnost kužne bolezni perutnine. Če pooblaščen veterinar sum na bolezen potrdi, mora v najkrajšem času poslati vzorce pooblaščenemu laboratoriju;
- g) za vsako partijo perutnine je treba najmanj dve leti hraniti hlevsko knjigo, predpisane evidence in zapisnike, ki vsebujejo:
 - datume prihodov in odhodov perutninskih jat;
 - proizvodno zmogljivost;
 - število obolelih in poginulih živali. Pri slednjih mora biti znan vzrok pogina;
 - število opravljenih laboratorijskih preiskav in njihove rezultate;
 - kraj izvora perutnine;
 - uporabnost jajc (valilna ali konzumna);
- h) pooblaščen laboratorij mora ob potrditvi bolezni z laboratorijskimi preiskavami nemudoma obvestiti pooblaščenega veterinarja.

B) Valilnice

1. Objekti:

- a) valilnica mora biti fizično ločena od objektov za rejo perutnine. Tloris gradbenega dovoljenja in gradbena konstrukcija valilnice morata biti takšna, da so prostori po funkcionalnosti med seboj ločeni. Ti prostori so:
 - prostor za shranjevanje in razvrščanje jajc;
 - prostor za razkuževanje jajc;
 - prostor za predinkubacijo;
 - prostor za valjenje;
 - prostor za pakiranje in odpremo enodnevnih piščancev;
- b) objekti morajo biti varovani pred pticami in glodalci, da ti ne pridejo v prostore valilnice. Tla in stene morajo biti grajeni iz nepropustnih materialov, ki se dajo mokro čistiti in razkuževati. Prostori objekta morajo biti naravno ali umetno osvetljeni. Naprave za dovod in odvod zraka in naprave za vzdrževanje zelene temperature v prostoru za valjenje morajo biti prirejene glede na vrsto valilnih jajc in kategorijo perutnine. Zagotoviti je treba postopek odstranjevanja in higienizacije odpadkov in postopek pobiranja neizvaljenih jajc ter enodnevnih piščancev;
- c) oprema za uporabo v objektih valilnice mora imeti gladke in nepropustne površine.

2. Delovni proces:

- a) pri delovnem procesu ne sme priti do križanja čistih in nečistih poti, in mora temeljiti na enosmernem kroženju jajc, premični opremi in premiku osebja v eno smer;
- b) valilna jajca morajo izvirati:
 - iz centrov za selekcijo, reprodukcijo in rejo, ki so odobreni na ozemlju EU; ali
 - iz tretjih držav v skladu s tem pravilnikom;
- c) veterinarsko-sanitarni red mora določiti pooblaščen veterinar obrata. Dodatne zahteve določi vodstvo obrata (npr. da mora osebje na delovnem mestu nositi ustrezno obleko in da se morajo obiskovalci obrata preobleči v zaščitna oblačila);
- d) objekti, boksi in oprema morajo biti ustrezno in funkcionalno vzdrževani;
- e) redno je treba razkuževati:
 - jajca, ki prihajajo v prostor za razkuževanje in jajca med postopkom inkubacije;
 - inkubatorje;
 - valilnike in opremo po izvalitvi vsake izmene;
- f) za ugotavljanje zdravstvenega statusa valilnice se mora uporabljati program mikrobiološkega nadzora kakovosti (jemanje brisov);
- g) rejec mora pooblaščenega veterinarja sproti obveščati o vseh spremembah v procesu proizvodnje in znakih, ki kažejo sum na prisotnost kužne bolezni perutnine. Če pooblaščen veterinar sum na bolezen potrdi, mora v najkrajšem času poslati vzorce pooblaščenemu laboratoriju.
- h) za vsako partijo perutnine je treba najmanj dve leti hraniti hlevsko knjigo, predpisane evidence in zapisnike, ki vsebujejo:
 - izvor jajc in njihov datum prispetja;
 - odstotek valilnosti;
 - vrste anomalije pri enodnevnih piščancih;
 - laboratorijske preiskave in njihove rezultate;
 - podrobnosti o programih cepljenj;
 - število in namembnost neizvaljenih jajc;
 - namembnost enodnevnih piščancev;
- i) pooblaščen laboratorij mora ob potrditvi bolezni z laboratorijskimi preiskavami nemudoma obvestiti pooblaščenega veterinarja.

III. poglavje

PROGRAM NADZORA BOLEZNI

1. Ne glede na določbe 13. in 14. člena tega pravilnika, mora program nadzora vključevati še naslednje vrste bolezni:

A) Okužba s *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum* in *Salmonella arizonae*

1. vrsta perutnine, ki je dovzetna za te okužbe:

- a) *S. pullorum* in *gallinarum*: kokoši, purani, pegatke, prepelice, fazani, jerebice in race;
- b) *S. arizonae*: purani;

2. program nadzora bolezni:

- a) za ugotavljanje bolezni se morajo uporabljati serološke oziroma mikrobiološke preiskave;
- b) za laboratorijske preiskave je treba odvzeti krvne vzorce slabše razvitih enodnevnih piščancev in vzorce puha, opraviti brise valilnikov in sten valilnice ter odvzeti vzorce stelje in vode iz napajalnikov;
- c) število vzorcev krvi za serološke preiskave na *S.pullorum* in *S.arizonae* je odvisno od pogostnosti razširjenosti okužbe v državi in po kmetijskih gospodarstvih.

Jate perutnine je treba na navedene bolezni pregledati pred nesno sezono.

B) Okužbe z *Mycoplasma gallisepticum* in *Mycoplasma meleagridis*

1. vrsta perutnine, ki je dovzetna za te okužbe:

- a) *M. gallisepticum*: kokoši in purani,
- b) *M. meleagridis*: purani;

2. program nadzora bolezni:

- a) za ugotavljanje bolezni se morajo uporabljati serološke oziroma mikrobiološke preiskave in morebitno prisotnost patoloških sprememb na zračnih vrečkah enodnevnih piščancev (vključno z enodnevnimi purani);
- b) za laboratorijske preiskave je treba odvzeti krvne vzorce enodnevnih piščancev (vključno z enodnevnimi purani). Pri odrasli perutnini je treba odvzeti brise sapnika, kloake in zračnih vrečk ter vzorce semena;
- c) laboratorijske preiskave za odkrivanje *M. gallisepticum* in *M. meleagridis* je treba opraviti na podlagi reprezentativnega vzorca, da se omogoči trajen nadzor nad boleznimi perutnine med vzrejo in nesno sezono (pred sezono, v času nesnosti pa vsake tri mesece).

C) Rezultati in ukrepi, ki jih je treba opraviti:

- če ni reaktorjev, se šteje, da je preiskava negativna, sicer je jata sumljiva. Potrebno je opraviti ukrepe, ki so navedeni v IV. poglavju te priloge.

D) Za obrate, ki sestojijo iz dveh ali več ločenih objektov, lahko VURS za neokužene objekte v okuženem obratu dovoli odstopanja od teh ukrepov, če pooblaščen veterinar zagotovi in potrdi, da so gradbena konstrukcija, velikost teh objektov in proizvodni proces takšni, da objekti predstavljajo fizično popolnoma ločene enote (zgradbe) za vzrejo in za krmljenje (silose), da se bolezen ne more razširiti iz enega objekta v drugega.

IV. poglavje

PREKLIC IN OBNOVITEV ODOBROITVE

1. Začasni preklic številke odobritve ali številke registracije obratu VURS izvede, če:

- a) obrat ne izpolnjuje pogojev iz II. poglavja te Priloge;
- b) se z laboratorijskimi preiskavami potrdi bolezen:
 - če v obratu obstaja sum na dejansko okužbo z aviarno influenco ali atipično kokošjo kugo;

- če je obrat prejel perutnino ali valilna jajca iz obrata, v katerem obstaja sum na infekcijo z aviarno influenco ali atipično kokošjo kugo ali je leta v resnici okužen z aviarno influenco ali atipično kokošjo kugo;
 - če je med obratom ter krajem izbruha aviarne influence ali atipične kokošje kuge prišlo do stika, ki po vsej verjetnosti lahko povzroči prenos infekcije;
- c) se program nadzora izvaja v skladu s pogoji iz II. in III. poglavja te Priloge in obstaja sum na okužbo s *S. pullorum*, *S. gallinarum*, *S. arizonae*, *M. gallisepticum* ali *M. meleagridis*, se morajo opraviti ponovne laboratorijske preiskave;
- č) obrat ni upošteval določb a), b) in c) točke I. poglavja te Priloge in niso bili na zahtevo uradnega veterinarja izvedeni predpisani ukrepi.

2. Preklic številke odobritve ali številke registracije obratu VURS izvede, če:

- a) se v perutninskem obratu pojavita aviarna influenza ali atipična kokošja kuga;
- b) se s ponovnimi laboratorijskimi preiskavami potrdi prisotnost okužbe s *S. pullorum*, *S. gallinarum*, *S. arizonae*, *M. gallisepticum* ali *M. meleagridis*;
- c) obrat ni upošteval a), b) in c) točke I. poglavja te Priloge in niso bili na ponovno zahtevo uradnega veterinarja izvedeni predpisani ukrepi.

3. Pogoji za obnovitev odobritve ali registracije obrata VURS izvede, če:

- a) je bil v obratu preklic iz prejšnje točke opravljen zaradi prisotnosti okužbe z aviarno influenco ali atipično kokošjo kugo. Postopek obnovitve odobritve ali registracije prične najprej 21 dni po končanem mehničnem čiščenju in dokončni razkužbi in po opravljenem sanitarnem zakolu vse perutnine;
- b) je bil opravljen preklic zaradi okužbe s povzročitelji:
 - *S. pullorum*, *S. gallinarum* ali *S. arizonae*, in sicer po dveh zaporednih negativnih preiskavah, ki so bile v obratu opravljene najprej po 21 dneh po razkužbi in sanitarnem zakolu okužene jate;
 - *M. gallisepticum* ali *M. meleagridis*, in sicer po dveh zaporednih negativnih preiskavah, ki so bile v obratu opravljene najprej po 60 dneh po razkužbi in sanitarnem zakolu okužene jate.